

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ

CURRENT SITUATION AND PROSPECTS OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF UKRAINE

УДК 330.322.01

DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.47-15>

Ситник Н.С.

д.е.н., професор кафедри державних та місцевих фінансів
Львівський національний університет імені Івана Франка

Капітанчук М.В.

здобувач кафедри державних та місцевих фінансів
Львівський національний університет імені Івана Франка

Sytnik Nataliia

Ivan Franko National University of Lviv

Kapitanchuk Mariana

Ivan Franko National University of Lviv

У статті досліджено сучасний стан та перспективи інвестиційної привабливості української економіки на основі оцінки міжнародних рейтингових компаній. Визначено переваги інвестування в Україну та головні причини, які стримують розвиток інвестиційної діяльності. Встановлено пріоритетні галузі національної економіки, які є найбільш інвестиційно привабливими та перспективними. Розглянуто динаміку обсягу надходжень прямих іноземних інвестицій в Україну за період 2012–2018 рр. Проаналізовано обсяг капітальних інвестицій за видами економічної діяльності у 2012–2018 рр. Установлено головне джерело фінансування капітальних інвестицій. Визначено основні країни-інвестори для економіки України. Досліджено місце України серед інших країн світу. З'ясовано основні очікування інвесторів щодо поліпшення стану українського бізнес-середовища для підвищення інвестиційної активності. Визначено напрями підвищення інвестиційної привабливості національної економіки. Запропоновано шляхи залучення інвестицій в Україну.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, прями іноземні інвестиції, капітальні інвестиції, індекс інвестиційної привабливості, інвестиції.

В статті досліджено сучасний стан та перспективи інвестиційної привабливості української економіки на основі оцінки міжнародних рейтингових компаній. Визначено переваги інвестування в Україну та головні причини, які стримують розвиток інвестиційної діяльності. Встановлено пріоритетні галузі національної економіки, які є найбільш інвестиційно привабливими та перспективними. Розглянуто динаміку обсягу надходжень прямих іноземних інвестицій в Україну за період 2012–2018 рр. Проаналізовано обсяг капітальних інвестицій за видами економічної діяльності у 2012–2018 рр. Установлено головне джерело фінансування капітальних інвестицій. Визначено основні країни-інвестори для економіки України. Досліджено місце України серед інших країн світу. З'ясовано основні очікування інвесторів щодо поліпшення стану українського бізнес-середовища для підвищення інвестиційної активності. Визначено напрями підвищення інвестиційної привабливості національної економіки. Запропоновано шляхи залучення інвестицій в Україну.

влекательности украинской экономики на основе оценки международных рейтинговых компаний. Определены преимущества инвестирования в Украину и главные причины, которые сдерживают развитие инвестиционной деятельности. Установлены приоритетные отрасли национальной экономики, которые являются наиболее инвестиционно привлекательными и перспективными. Рассмотрена динамика объема поступлений прямых иностранных инвестиций в Украину за период 2012–2018 гг. Проанализирован объем капитальных инвестиций по видам экономической деятельности в 2012–2018 гг. Установлен главный источник финансирования капитальных инвестиций. Определены основные страны-инвесторы для экономики Украины. Исследовано место Украины среди других стран мира. Выявлены основные ожидания инвесторов относительно улучшения состояния украинской бизнес-среды для повышения их инвестиционной активности. Указаны направления для повышения инвестиционной привлекательности национальной экономики. Предложен перечень действий для более активного привлечения инвестиций в Украину.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, прямые иностранные инвестиции, капитальные инвестиции, индекс инвестиционной привлекательности, инвестиции.

The article demonstrates the importance of attracting foreign investment for the economic development of the country. Thus, the current state and prospects of attracting foreign investment based on the assessment of international rating companies are investigated. It is given the definition of investment attractiveness as the set of factors that contribute to or hinder the process of investing in the economy at macro-, meso- and micro- levels. Based on these factors, the investor can see how profitable it is to invest in the project. It is determined that ensuring the country's investment attractiveness is a process. Defined that Ukraine has considerable self-potential: convenient geographical location, significant reserves of raw materials, the good level of development of industrial production, skilled labour force, scientific potential, suitable soil for agribusiness, favorable legislation in the field of environment. Ukraine owns an enormous internal market of sale of products and successful integration in a world financial and commodity market, and potentially can be one of leading countries after bringing in of investments. Determined that the main reasons that hinder the development of investment activity are political instability, legislation, high inflation, poor infrastructure, poor taxation system, insufficient information provision, risk insurance investors, high levels of corruption, raiding and bureaucracy. The priority sectors of the national economy, which are the most attractive and perspective, are identified. The dynamics of the volume of foreign direct investment inflows to Ukraine for the period of 2012-2018 is considered. The analysis of the volume of capital investments by types of economic activity in 2012-2018 is carried out. The place of Ukraine among other countries of the world is investigated. The basic expectations of investors about creation favorable development conditions of business climate in Ukraine to increase investment activity have been clarified. A number of key steps taken in recent periods by national government to increase the investment attractiveness of the national economy are highlighted. The main ways for more active attraction of investments in Ukraine is suggested.

Key words: investment attractiveness, foreign direct investment, capital investment, investment attractiveness index, investments.

Постановка проблеми. Одними з найважливіших показників сталого розвитку держави та її потенціалу є рівень відкритості економіки та інвестиційна привабливість.

Інвестиційний клімат в Україні характеризується нестабільністю та відсутністю достатнього обсягу інвестицій та сприятливих умов для їх нагромадження порівняно з іншими розвинутими країнами. Крім того, продовжують діяти чинники, що стримують розвиток інвестиційної та інноваційної діяльності, тому проблема забезпечення припливу інвестицій в українську економіку та їх раціонального використання є надзвичайно актуальною і важливою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Різні аспекти інвестиційної привабливості України розглядалися у працях вітчизняних та зарубіжних учених, серед яких: П. Зачепило, А. Пересада, А. Пешко, І. Іващук, О. Гаврилук, А. Даниленко, І. Бланк, Я. Шестакова, М. Дацишин, М. Мельник та ін. Проте через мінливі умови ринкової економіки розгляд сучасних тенденцій в означеній сфері не втрачає своєї актуальності та потребує подальшого дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є розкриття поняття «інвестиційна привабливість» і визначення оцінки сучасного стану та перспектив інвестиційної привабливості України.

Виклад основного матеріалу дослідження.

В економічній літературі досі не вироблено єдиного підходу до визначення сутності поняття «інвестиційна привабливість». Його можна розглядати як сукупність певних чинників, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування в економіку на макро-, мезо- і мікрорівні. Інвестиційна привабливість держави – це характеристика держави з позиції інвестиційного клімату, рівня розвитку інвестиційної інфраструктури, можливостей залучення інвестиційних ресурсів та інших чинників, які істотно впливають на формування доходності інвестицій та виникнення інвестиційних ризиків [1, с. 119]. Це поняття переважно спрямоване на те, щоб інвестор зміг оцінити, наскільки вигідно вкладати капітал у проект.

Оцінюючи інвестиційну привабливість України на глобальному рівні, можна зазначити, що наша країна завдяки своєму потенціалу, значним трудовим ресурсам, достатній ємності внутрішнього ринку є державою великих можливостей для інвестиційної діяльності. Ефективний інвестиційний клімат допомагає формувати вигідне географічне розташування (між Європою й Азією, між Північчю та Півднем Європи, має кордон з ЄС), значні запаси сировинних ресурсів (основні види природних ресурсів: мінеральні, земельні й рекреаційні), науковий потенціал, 60% чорноземів усього світу створюють передумови для агробізнесу, рівень розвитку промислового виробництва, нижчий рівень оплати праці, ніж у високорозвинених країнах [2].

Незважаючи на ці переваги, стан інвестиційної привабливості України сьогодні залишається незадовільним, а інвестиційний клімат – ризикованим. Основними ризиками, які стримують інвесторів, є нестійка політична ситуація, нестабільність законодавства, коливання цін, курсів валют,

високий рівень корупції, рейдерства та бюрократії (за даними рейтингу «Індекс сприйняття корупції – 2018», за рівнем корупції Україна посідає 120-е місце зі 180 країн) [3], величезний тіньовий сектор, який у 2018 р. становив 30% від обсягу офіційного ВВП [4], недосконале законодавство у сфері інвестування, що спричиняє цілу низку проблем для іноземних інвесторів (недостатній захист прав на рухому та нерухому власність, включаючи права на фінансові активи (за даними рейтингу «ГК – 2018», Україна знаходиться на 129-му місці за рівнем захисту прав власності та на 114-му місці за рівнем захисту прав інтелектуальної власності)) [5].

Важливими показниками сучасного стану інвестиційної привабливості країни є обсяг прямих іноземних та обсяг капітальних інвестицій в економіку країни. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ, англ. *Foreign direct investment – FDI*) – це довгострокові вкладення матеріальних засобів компаніями-нерезидентами в економіку країни (наприклад, із метою організації і будівництва підприємств). Це найбільш бажана форма капіталовкладень для економік, що розвиваються, тому що вона дає змогу реалізовувати великі проекти; крім того, у країну надходять нові технології, нові підходи до корпоративного управління та інший сучасний практичний досвід, відбувається розвиток виробництва, підвищується рівень життя населення, підвищується конкурентоспроможність вітчизняної продукції на світовому ринку [6]. В Україні є великі перспективи щодо залучення іноземних інвесторів у національну економіку, але для цього необхідно поліпшити інвестиційний клімат.

Як видно з рис. 1, у 2012–2018 рр. динаміка обсягу іноземних вкладень в економіку України характеризується зниженням їх приросту. Найбільший обсяг залучення інвестицій зафіксовано у 2012 р.

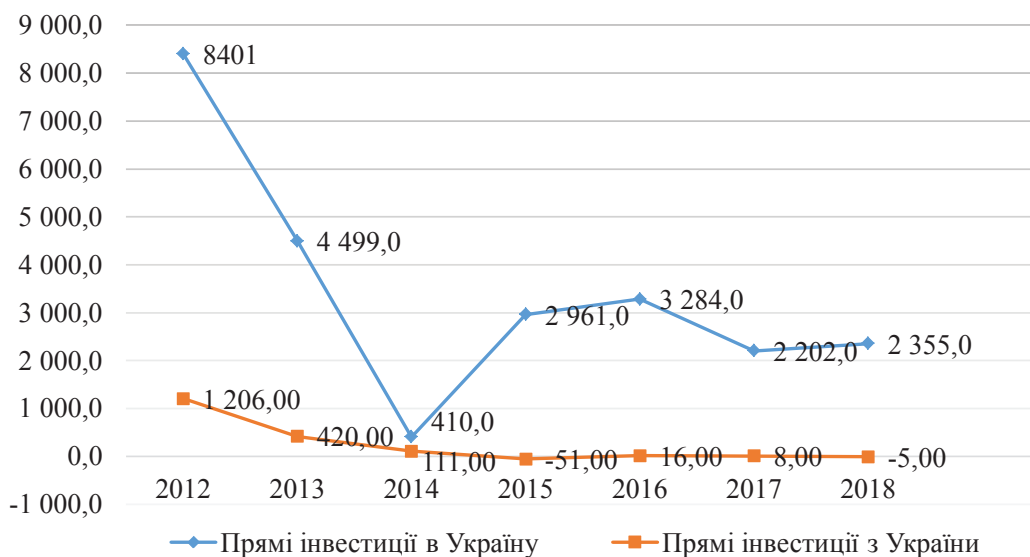

Рис. 1. Обсяг прямих іноземних інвестицій (2012–2018 рр.), млн. дол. США

Джерело: розроблено авторами на основі [7]

(8401,0 млн. дол. США). Проте у наступні два роки спостерігається різкий спад іноземних вкладень, що пов'язано з військовим конфліктом на Сході України. Така ситуація призвела до значного зниження інвестиційної привабливості країни та погіршення умов здійснення інвестиційної діяльності.

Незважаючи на складну політичну та економічну ситуацію, зниження рівня ВВП, Україна є активним донором для економік країн світу. У період 2012–2018 рр. найбільший обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну надійшов у 2012 р. (1206,0 млн. дол. США), і сьогодні існує тенденція помірного спаду іноземних вкладень. Це свідчить про недовіру іноземних інвесторів до можливостей стабільного ведення бізнесу та поліпшення інвестиційного клімату в країні [7].

Найбільшими інвесторами в Україну на кінець 2018 р. є Кіпр (8879,5 млн. дол. США), Нідерланди (7060,9 млн. дол. США), Велика Британія (1955,9 млн. дол. США), Німеччина (1668,2 млн. дол. США), Швейцарія (1540,7 млн. дол. США), Віргінські Острови ((Брит.) 1311,4 млн. дол. США), Російська Федерація (1008,1 млн. дол. США) [2].

Іноземні інвестори надають перевагу вкладення коштів у вже розвинені сфери економічної діяльності. Станом на кінець 2018 р. найбільш інвестиційно привабливими є такі сфери діяльності, як промисловість, в яку вкладено 10655,1 млн. дол. США, оптова та роздрібна торгівля – 5383,0 млн. дол. США. Також популярними серед інвесторів є операції з нерухомим майном – 4009,6 млн. дол. США та інвестування до установ та організацій, що здійснюють фінансову та страхову діяльність, – 3512,5 млн. дол. США [2].

Варто також дослідити капітальні інвестиції, залучені в економіку України. Згідно із законодавством України, капітальні інвестиції – інвестиції, що спрямовуються у будівництво, виготовлення, реконструкцію, модернізацію, придбання, створення необоротних активів (включаючи необоротні матеріальні активи й устаткування для здійснення монтажу), а також авансові платежі для фінансування капітального будівництва [8].

Обсяги капітальних інвестицій мають довготерміновий вплив на діяльність підприємств. Вони також є базою для розширення виробничої діяльності підприємств. Чим більшим є рівень капіталовкладень, тим привабливішою для інвестора є країна. Згідно з даними Державної статистики України, у 2018 р. в економіку країни було залучено 578 726,4 млн. грн капітальних інвестицій, що на 130 264,9 млн. грн більше, ніж у 2017 р. Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у 2018 р. освоєно 70,8% капіталовкладень [9].

Як показують дані табл. 1, упродовж 2012–2018 рр. спостерігається підвищення обсягу капі-

тальних інвестицій у 2,1 рази у 2018 р. порівняно з 2012 р., що ілюструє позитивні тенденції в усіх галузях стосовно здійснення капіталовкладень у даних періодах. Так, найбільший рівень підвищення капітальних інвестицій – у галузі інформації та телекомунікації – у 2,9 рази, державного управління – у 3,8 рази, освіти – у 3 рази, охорони здоров'я – у 3 рази, сільського господарства – у 3,5 рази, що дає змогу стверджувати про відносне відновлення політики фінансування капітальних вкладень та свідчить про адаптацію підприємств даних галузей до сучасних вітчизняних реалій.

Лідером із залучення капітальних інвестицій серед галузей української економіки є промисловість, до якої в 2018 р. надійшло 199,9 млрд. грн. На другому місці – сільське господарство (66,1 млрд. грн), на третьому – будівництво (55,9 млрд. грн). У машини, обладнання та інвентар було інвестовано близько 187 650,4 млн. грн, в інженерні споруди – 111 314,8 млн. грн, у нежитлові будівлі – 88 846,1 млн. грн (у житлові – 57 395,9 млн. грн), у транспортні засоби – 73 926,2 млн. грн [10].

На сучасному етапі оцінка інвестиційної привабливості України здійснюється загальновідомими міжнародними організаціями, рейтинговими агентствами, результати рейтингування яких формують сприйняття України на світовій арені. Такими організаціями є: Transparency International, Світовий банк, World Competitiveness Yearbook, Heritage Foundation, Всесвітній економічний форум, Rating and Investment Information, Standard & Poor's, Fitch Ratings, Doing Business, Європейська бізнес-асоціація (ЄБА), Institutional Investor, Business Environment Risk Index (BERI), Moody's Investor Service, журнали The Economist, Fortune, Euromoney та ін.

Показник індексу інвестиційної привабливості України, який двічі на рік визначає Європейська бізнес-асоціація (ЄБА), знизився до рівня 2016 р. (рис. 2). За результатами нового опитування за першу половину 2019 р. індекс становив 2,85 бали з п'яти можливих та опинився у негативній площині. За всю історію вимірювання (з 2008 р.) індекс жодного разу не сягнув позитивної зони – вище чотирьох балів. Найвищий показник індексу був зафіксований у 2010 р. – 3,28 бали [11].

Відповідно до рейтингу Світового банку щодо легкості ведення бізнесу Doing Business 2019, Україна стала інвестиційно привабливішою порівняно з 2018 р. та піднялась на п'ять позицій, посівши 71-е місце зі 190 країн світу. З 2014 р. Україна піднялась у цьому рейтингу на 41 позицію та продовжує зберігати активний темп зростання. За даним рейтингом Україна є другою країною у світі за темпами поліпшення бізнес-клімату з 2009 р. Так, Україна змогла показати прогрес у питанні отримання дозволів на будівництво, піднявшись

Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності (2016–2018 рр.), млн. грн

Показники	Роки							Відхилення (+,-) (2012/ 2018)	Приріст (2012/ 2018)
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018		
Сільське, лісове та рибне господарство	18883,7	18587,4	18795,7	30154,7	50484,0	64243,3	66104,1	+47220,4	3,5
Промисловість	91598,4	97574,1	86242,0	87656,0	117753,6	143300,0	199896,0	+108297,6	2,2
Будівництво	40760,3	40796,2	36056,7	43463,7	44444,0	52176,2	55993,9	+15233,6	1,4
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	24531,6	22190,3	20715,7	20662,9	29956,8	33664,8	51817,6	+27286,0	2,1
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	32413,0	18472,6	15498,2	18704,0	25107,8	37943,5	50078,3	+17665,3	1,5
Інформація та телекомунікації	10167,7	9864,0	8175,1	22975,0	15651,2	18395,2	29884,9	+19717,2	2,9
Операції з нерухомим майном	12368,6	13550,4	11230,2	11899,0	19665,0	22505,6	27556,8	+15188,2	2,2
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	11692,8	7546,2	5808,0	13942,4	22380,8	32843,9	44597,8	+32905,0	3,8
Освіта	1463,5	1030,5	820,9	1540,1	2257,3	3492,5	4460,0	+2997,0	3,0
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2707,2	1746,2	1223,9	2367,2	4479,0	6708,3	8138,8	+5431,6	3,0
Надання інших видів послуг	26669,2	18515,5	14853,5	19751,4	27036,6	33188,5	40198,2	+13529,0	1,5
Всього	273256,0	249873,4	219419,9	273116,4	359216,1	448461,5	578726,4	+305470,4	2,1

Без урахування тимчасово окупованої території АР Крим та м. Севастополя

Джерело: розроблено авторами на основі [10]

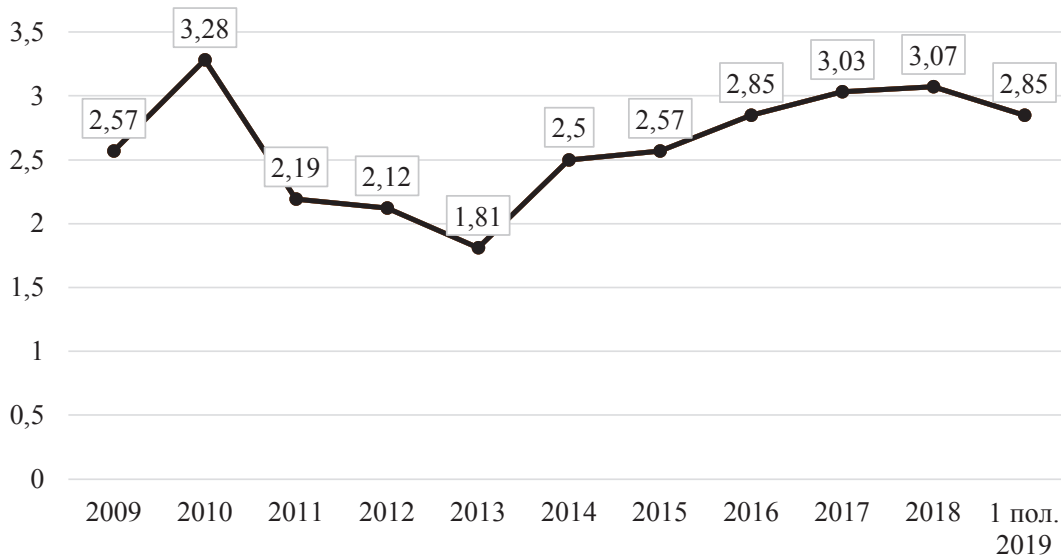

Рис. 2. Індекс інвестиційної привабливості України (2009–2019 рр.)

Джерело: розроблено авторами на основі [11]

на п'ять пунктів, до 30-го місця, у забезпеченні виконання контрактів – на 25 пунктів, до 57-го місця, у питаннях захисту інвесторів – на дев'ять пунктів, до 72-го місця. [12].

Українська влада постійно працює над основними цілями та пріоритетами країни. Невеликі позитивні зрушення найчіткіше проявляються у міжнародних рейтингах та відчутні для бізнес-середовища.

Проте для якісного зрушення інвестори очікують політичну стабільність та реальний прогрес у боротьбі з корупцією, бюрократією, рейдерством, контрабандою та тіньовою економікою, вдосконалення та прозорість податкового законодавства, судову та земельну реформи, стабільність валюти, зниження адміністративного тиску на бізнес, певний рівень розвитку інфраструктури.

Висновки з проведеного дослідження. Україна – держава з величезним потенціалом, проте він недостатньо використовується. Серед основних причин називають «недружнє» бізнес-середовище та несприятливий інвестиційний клімат.

Сьогодні, на жаль, інвестиційний клімат у країні не є досить сприятливим для іноземних інвесторів, що стримує нові потоки іноземних капіталовкладень. Інвестиційна привабливість країни знаходиться на досить низькому рівні і потребує різноманітних адміністративних та економічних реформ.

Для поліпшення інвестиційної привабливості України, на нашу думку, слід сформувати стабільну державну політику у сфері іноземного інвестування, яка буде доцільною й у довгостроковій перспективі, запозичити міжнародний досвід щодо ефективної інвестиційної діяльності. Закріпити конкурентоспроможну позицію на світовій арені та забезпечити сталий економічний розвиток здатен правильний і раціональний розподіл іноземних інвестицій. Важливими також є розроблення та впровадження обґрунтованої державної стратегії залучення іноземних інвестицій, урахувавши при цьому основну мету та пріоритет розвитку. Доречним було б створення освітніх центрів, які б навчали та інформували громадян України щодо інвестиційної діяльності, а також надавали приклади щодо залучення іноземних інвесторів. Традиційними та досить ефективними діями залишаються зниження податкового навантаження, боротьба з корупцією, рейдерством, бюрократією, боротьба з інфляцією, зниження обсягу тіньового сектору економіки, підвищення захисту прав інвесторів, удосконалення законодавства. Лише після подолання цих проблем країна зможе стати по-справжньому інвестиційно привабливою.

На основі проведеного дослідження варто зазначити, що сьогодні вести бізнес в Україні досить складно і до масового приходу іноземних інвесторів в економіку наша країна все ще не готова.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Кондрашова М.В. Теоретичні основи формування державної інвестиційної політики на рівні регіону. *Держава та регіони*. 2008. № 2. С. 118–121.
2. Маркевич К. Хто і як інвестує в Україну. *Центр Разумкова*. 2019. URL: <http://razumkov.org.ua/statti/khto-i-yak-investuie-v-ukrainu> (дата звернення: 22.09.2019).
3. Індекс сприйняття корупції 2018. *Transparency International Ukraine*. 2019. URL: <https://ti-ukraine.org/>

[research/indeks-spryjnyattya-koruptsiyi-2018/](http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendantsiiTinovoiEkonomiki) (дата звернення: 22.09.2019).

4. Тенденції тіньової економіки в Україні у 2018 році. *Міністерство економічного розвитку і торгівлі України*. 2019. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendantsiiTinovoiEkonomiki> (дата звернення: 22.09.2019).

5. The Global Competitiveness Report 2018. *World Economic Forum*. 2019. URL: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2018/competitiveness-rankings/#series=EOSQ052> (дата звернення: 23.09.2019).

6. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну. *Фінансовий портал Мінфіну*. 2019. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (дата звернення: 23.09.2019).

7. Прямі іноземні інвестиції в Україні з 2002 по 2018 р. (млн дол. США). URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/2018/> (дата звернення: 25.09.2019).

8. Капітальні інвестиції: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.2006 № 1655. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/11899> (дата звернення: 22.09.2019).

9. Фурман І.В., Кропивницька І.С. Розвиток інвестиційної сфери в Україні. URL: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/62666.doc.htm (дата звернення: 23.09.2019).

10. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності. *Державна служба статистики України*. 2019. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 23.09.2019).

11. Індекс інвестиційної привабливості України. *Європейська бізнес-асоціація*. URL: <https://eba.com.ua/top-menedzhery-pogirshlyly-otsinku-investpryvablyvosti-ukrayiny/> (дата звернення: 25.09.2019).

12. Капітальні інвестиції у 2018 році. *Міністерство економічного розвитку*. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=6f27c35c-fa0a-400c-9072-45a04ed7e9b1> (дата звернення: 25.09.2019).

REFERENCES:

1. Kondrashova M. (2008) Teoretychni osnovy formuvannia derzhavnoi investytsiinoi polityky na rivni rehionu [Theoretical bases of formation of the state investment policy at the regional level]. *Derzhava ta rehiony*. [State and regions] no. 2, pp. 118–121.
2. Markevych K. (2019) Khto i yak investuie v Ukrainu. [Who and how invests in Ukraine] *Tsentr Razumkova*. Available at: <http://razumkov.org.ua/statti/khto-i-yak-investuie-v-ukrainu> (accessed 22 September 2019).
3. Indeks spryiniattia koruptsii 2018. [Corruption Perceptions Index 2018]. Transparency International Ukraine. (2019). Available at: <https://ti-ukraine.org/research/indeks-spryjnyattya-koruptsiyi-2018/> (accessed 22 September 2019).
4. Tendantsii tinovoi ekonomiky v Ukrainy u 2018 rotsi. (2018) [Trends in the shadow economy in Ukraine in 2018]. Ministerstvo Ekonomichnoho Rozvytku i Torhivli Ukrainy. [Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine]. Available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendantsiiTinovoiEkonomiki> (accessed 22 September 2019).

5. The Global Competitiveness Report 2018. (2019) *World Economic Forum*. Available at: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2018/competitiveness-rankings/#series=EOSQ052> (accessed 23 September 2019).

6. Priami inozemni investytsii (PII) v Ukrainu. [Foreign Direct Investment (FDI) in Ukraine]. (2019) *Finansovyi portal Minfin*. [Financial portal of the Ministry of Finance]. Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (accessed 23 September 2019).

7. Priami inozemni investytsii v Ukraini z 2002 po 2018 rr. [Foreign Direct Investment in Ukraine from 2002 to 2018]. *Finansovyi portal Minfin*. [Financial portal of the Ministry of Finance]. Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/2018/> (accessed 25 September 2019).

8. Kapitalni investytsii: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 29 November 2006 (no. 1655). [Capital Investments: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 29.11.2006 no. № 1655]. (2006) *Zakonodavstvo Ukrainy*. [The legislation of Ukraine]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/11899> (accessed 22 September 2019).

9. Furman I.V., Kropyvnytska I.S. Rozvytok investytsiinoi sfery v Ukraini. [Development of investment sphere in Ukraine]. Available at: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/62666.doc.htm (accessed 23 September 2019).

10. Kapitalni investytsii za vydamy ekonomichnoi diialnosti. [Capital investment by type of economic activity]. (2019) *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 23 September 2019).

11. Indeks investytsiinoi pryvablyvosti Ukrainy. (2019) [Index of investment attractiveness of Ukraine]. *Yevropeiska biznes Asotsiatsiia*. [European Business Association]. Available at: <https://eba.com.ua/top-menedzhery-pogirshly-otsinku-investpryvablyvosti-ukrayiny/> (accessed 25 September 2019).

12. Kapitalni investytsii u 2018 rotsi. (2019) [Capital Investments in 2018]. *Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku*. [Ministry of Economic Development]. Available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=6f27c35c-fa0a-400c-9072-45a04ed7e9b1> (accessed 5 August 2019).